

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาการเรียนรู้ด้วยตนเองนอกเวลาเรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนห้วยน้ำคำจตุรฤทธิศิลป์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ผู้วิจัยได้สรุปขั้นตอนการวิจัย สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. วัตถุประสงค์การวิจัย
2. วิธีดำเนินการวิจัย
3. การวิเคราะห์ข้อมูล
4. สรุปผลการวิจัย
5. อภิปรายผล
6. ข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษารูปแบบการเรียนรู้ด้วยตนเองนอกเวลาเรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนห้วยน้ำคำจตุรฤทธิศิลป์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติการเรียนรู้ด้วยตนเองนอกเวลาเรียน ของนักเรียนชายกับนักเรียนหญิง
3. เพื่อเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติการเรียนรู้ด้วยตนเองนอกเวลาเรียน ของนักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพเกษตรกรกรรมกับนักเรียนที่มีผู้ปกครองอาชีพอื่น

วิธีดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนห้วยน้ำคำจตุรฤทธิศิลป์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 จำนวน 2 ห้องเรียน นักเรียนจำนวน 41 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

- 2.1 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับสถานภาพและแบบบันทึกประจำวัน
- 2.2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) มี 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด
- 2.3 แบบบันทึกกิจกรรมในแต่ละวัน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องไมโครคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป เพื่อแปลผลการวิเคราะห์ ดังนี้

1. แบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถามจำแนกกลุ่มตัวอย่างตามสถานภาพ และหาความถี่คิดเป็นร้อยละ นำเสนอในรูปแบบตาราง
2. วิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบการเรียนรู้ด้วยตนเองนอกเวลาเรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนห้วยน้ำคำจรรุณศิริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ที่จำแนกตามเพศ และอาชีพผู้ปกครอง โดยใช้สถิติ t-test (Independent Sample)
3. แบบบันทึกนำมาวิเคราะห์ข้อมูลที่นักเรียนบันทึก โดยแจกแจงเป็นความถี่และร้อยละ เพื่อนำมาวิเคราะห์เป็นรูปแบบของการเรียนรู้

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาการเรียนรู้ด้วยตนเองนอกเวลาเรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนห้วยน้ำคำจรรุณศิริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 สรุปผลการวิจัยได้ดังต่อไปนี้

1. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนห้วยน้ำคำจรรุณศิริ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 มีรูปแบบการเรียนรู้ด้วยตนเองนอกเวลาเรียน โดยผ่านกิจกรรมสนุกร่วมกับเพื่อน กิจกรรมส่วนตัว และกิจกรรมบันเทิง ก่อนเข้านอน โดยได้รับความรู้ เกิดทักษะ และมีเจตคติที่ดีต่อสิ่งที่ได้เรียนรู้ที่ได้ปฏิบัติเป็นประจำทุกวัน
2. นักเรียนหญิงโรงเรียนห้วยน้ำคำจรรุณศิริ มีระดับการเรียนรู้ด้วยตนเองนอกเวลาเรียนโดยรวมแตกต่างกับนักเรียนชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักเรียนหญิงมีระดับการเรียนรู้ด้วยตนเองนอกเวลาเรียนสูงกว่านักเรียนชาย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 2 ด้าน คือ ด้านความรับผิดชอบทางด้านความคิดและเลือกกระทำอย่างมีเหตุผล และ ด้านองค์ประกอบภายในและองค์ประกอบภายนอกของผู้เรียน ส่วนอีก 2 ด้าน ไม่แตกต่างกัน คือ ด้านองค์ประกอบภายนอกของผู้เรียน และ ด้านองค์ประกอบภายในของผู้เรียน

3. นักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพเกษตรกรรมกับนักเรียนที่มีผู้ปกครองอาชีพอื่นมีระดับการเรียนรู้ด้วยตนเองนอกเวลาเรียน โดยรวม และรายด้านทุกด้าน ไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลการเรียนรู้ด้วยตนเองนอกเวลาเรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนห้วยน้ำคำจรรณูศิลป์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 มีประเด็นน่าสนใจนำมาอภิปรายผล ดังต่อไปนี้

1. จากผลการวิจัย พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนห้วยน้ำคำจรรณูศิลป์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 มีรูปแบบการเรียนรู้ด้วยตนเองนอกเวลาเรียน โดยผ่านกิจกรรม สนุกร่วมกับเพื่อน กิจกรรมส่วนตัว และกิจกรรมบันเทิง ก่อนเข้านอน โดยได้รับความรู้เกิดทักษะ และมีเจตคติที่ดีต่อสิ่งที่ได้เรียนรู้ที่ได้ปฏิบัติเป็นประจำทุกวัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า เด็กนักเรียนส่วนมากมีผู้ปกครองประกอบอาชีพเกษตรกรรม ผู้ปกครองจะไปทำไร่ทำนา ดังนั้นเมื่อนักเรียนกลับบ้านก็จะเล่นและทำกิจกรรมต่าง ๆ ก่อนเข้านอน ซึ่งมีลักษณะที่คล้ายคลึงกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสมคิด อิศระวัฒน์ (2538 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาลักษณะการเรียนรู้ด้วยตนเองของคนไทย เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ กลุ่มตัวอย่าง คือ บุคคลซึ่งประสบความสำเร็จในอาชีพของตนเองโดยมิได้รับการศึกษาหรือเรียนจากสถาบันการศึกษาใด ๆ เป็นบุคคลที่ได้รับการยอมรับจากท้องถิ่นนั้น ๆ ว่าเป็นบุคคลที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในอาชีพนั้น โดยการจับฉลาก จำนวน 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสัมภาษณ์ ผลการวิจัยพบว่า ลักษณะการเรียนรู้ด้วยตนเองของคนไทย คือ (1) อ่านหนังสือ ดูงานเข้าไปอยู่ด้วยหรือคลุกคลี ฟังและสังเกต (2) คิด วิเคราะห์ (3) ลองทำ (4) ประเมินผล จุดเริ่มต้นของแต่ละบุคคลอาจจะไม่เหมือนกันแต่ขั้นที่ 2 ถึง 4 จะเหมือนกันทุกคน คุณสมบัติของคน que เรียนรู้ด้วยตนเอง คือ ต้องช่างสังเกต ช่างคิด ช่างวิเคราะห์ เป็นนักปฏิบัติและนักประเมินผล มีความเพียรพยายามและมีความตั้งใจจริงในการทำงาน แหล่งข้อมูลในการเรียนรู้ คือ การลงมือทำด้วยตนเอง ผู้รู้ หนังสือ เพื่อนและการดูงาน สำหรับปัจจัยที่ส่งเสริมให้เกิด

การเรียนรู้ด้วยตนเอง คือ บุคลิกภาพของพ่อแม่หรือบุคคลผู้ใกล้ชิด วิธีการสร้างสิ่งแวดล้อม เพื่อเลี้ยงดูลูกของพ่อแม่และวิธีการสอน

2. จากผลการวิจัย พบว่า นักเรียนหญิงมีระดับการเรียนรู้ด้วยตนเองนอกเวลาเรียน โดยรวมแตกต่างกันกับนักเรียนชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตาม สมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ โดยนักเรียนหญิงมีระดับการเรียนรู้ด้วยตนเองนอกเวลาเรียนสูงกว่า นักเรียนชาย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ลักษณะนิสัยของเด็กผู้ชายกับเด็กผู้หญิงที่มีรูปแบบการเล่น ที่แตกต่างกัน และลักษณะทางร่างกาย อารมณ์ สังคมที่แตกต่างกันทำให้การเรียนรู้แตกต่างกัน ไปด้วย สอดคล้องกับจิตวิทยาวัยรุ่น ที่ สุชา จันทร์ธอม (2542 : 1-97) ที่กล่าวว่า วัยรุ่นจะเป็นวัยแห่งการเสริมสร้างสิ่งแปลก ๆ ใหม่ ๆ ยังเป็นวัยแห่งการเปลี่ยนแปลงทั้งในด้าน จิตวิทยา และในด้านวัฒนธรรมของสังคมด้วย ร่างกายและอวัยวะของเด็กจะเจริญเติบโตไป ตามกระบวนการของมันจะถึงขั้นวุฒิภาวะ (Maturity) หรือเมื่อเข้าขั้น ผู้ใหญ่มีความสามารถในการทำงานได้ เด็กทุกคนจะต้องผ่านระยะแห่งความเปลี่ยนแปลงในวัยนี้ช้าหรือเร็วแตกต่างกัน ไปในแต่ละบุคคลจนกระทั่งมีความรับผิดชอบหรือเติบโตเป็นผู้ใหญ่แล้วจึงจะนับว่าพ้น ระยะนี้ การปรับตัวให้เข้ากับสภาพในวัยเด็ก การแนะนำที่ดี ข้อเรียกร้องหรือสิ่งผู้ใหญ่บังคับ ต่อเด็ก เป็นสิ่งสำคัญต่อเด็กในวัยนี้ และมีอิทธิพลต่อความเจริญเติบโตของเด็กภายใต้ วัฒนธรรมของสังคมที่เด็กอาศัยอยู่ด้วยเพื่อให้มีความเข้าใจดีขึ้น ในเรื่องความเจริญของอวัยวะ และวุฒิภาวะของเด็กชายหญิงที่มีอายุในระหว่าง 10 -20 ปี และเพื่อให้เห็นถึงพัฒนาการ บุคลิกภาพและการปรับตัวทางสังคมของเด็กมากขึ้น เราอาจศึกษาได้จากการควบคุม สิ่งที่เป็น ต้นเหตุของพฤติกรรมต่าง ๆ ได้ เช่น ถ้าเราเข้าใจและรู้สาเหตุในเรื่องแบบแผนของการ เจริญเติบโต พัฒนาการทางสังคมของเด็กแต่ละบุคคล ก็จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ปกครอง ครู ในการปกครองเด็กทั้งในบ้าน ในโรงเรียน และในชุมชนด้วย

3. จากผลการวิจัย พบว่า นักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพเกษตรกรรมกับ นักเรียนที่มีผู้ปกครองอาชีพอื่นมีระดับการเรียนรู้ด้วยตนเองนอกเวลาเรียน โดยรวม และ รายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การเรียนรู้ของนักเรียนนั้นผู้ปกครองไม่ค่อยมีอิทธิพลเท่าไร โดยเฉพาะในสังคมชนบทที่ ปกครองต้องออกไปประกอบอาชีพหาเลี้ยงครอบครัว ทำให้เด็กมีรูปแบบการเรียนรู้ที่คล้ายคลึง กัน ดังนั้นอาชีพผู้ปกครองจึงมีผลต่อรูปแบบการเรียนรู้ของเด็กนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับ ผลการวิจัยของ ทองคุณ ทวดอาจ (2547 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาถึงการศึกษาเปรียบเทียบความ สนใจในการเรียนของนักเรียนที่มีภูมิลำเนาแตกต่างกัน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่มีพ่อแม่หรือ

ผู้ปกครองมีอาชีพต่างกันมีความสนใจในการเรียนโดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาในรายด้านปรากฏว่าไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้

จากการที่ผู้วิจัยได้ศึกษา พบว่ามีประเด็นที่น่าสนใจสำหรับการนำไปใช้ดังต่อไปนี้

1.1 ผู้ปกครองมีส่วนสำคัญในการส่งเสริมและดูแลนักเรียนให้เกิดการเรียนรู้นอกเวลาเรียนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ดังนั้นโรงเรียนจึงควรมีกิจกรรมที่กระตุ้นให้ผู้ปกครองตระหนักและช่วยส่งเสริมให้ลูกหลานของตนเกิดการเรียนรู้นอกเวลาเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 โรงเรียนควรจัดกิจกรรมที่กระตุ้นให้นักเรียนนำการเรียนรู้จากโรงเรียนไปใช้ในการเรียนรู้นอกเวลาเรียนและองค์ความรู้นอกเวลาเรียนมาใช้ในการเรียนในโรงเรียน ทำให้เกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพซึ่งจะส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

จากการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้พบประเด็นที่ควรจะทำการศึกษาวิจัยต่อไปดังนี้

2.1 ควรวิจัยถึงการพัฒนาผู้ปกครองของนักเรียน เพื่อที่จะได้นำไปพัฒนาลูกของตนเมื่ออยู่ที่บ้าน

2.2 ควรวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนทั้งเวลาเรียนและนอกเวลาเรียน